

U-27ko greba orokorra

Gaur lan gehiago egin, bihar gutxiago kobratzeko

Greba orokorra deitu du euskal gehiengo sindikalak urtarrilaren 27rako. Gizarte zerbitzuen murrizketei, eta bereziki, Espainiako Gobernuak onartu nahi duen pentsioen erreformari erantzutea dute helburu. Erreformak, iraganean irabazitako eskubide sozialak ezabatuko dituela diote sindikatuek. Ekonomia krisia lehertu zenetik hirugarren greba orokorra izango da.

DANIEL UDALAITZ

ARGAZKI PRESS / JON HERNÁEZ

Urtarrilaren 27an Hego Euskal Herrian deitutako greba orokorra aurkezteko prentsaurrekoa.

GEHIENGO SINDIKALAK (ELA, LAB, STEE, EILAS, EHNE, HIRU, ESK) Hego Euskal Herriko herritarrei urtarrilaren 27an greba orokorra egiteko deia luzatu die, pentsioen erreformari eta 2011rako hainbat aurrekontutan

–estatu, autonomia eta foru aurrekontuetan– aurreikusten diren murrizketa sozialei erantzuteko. Espainiako Gobernuak pentsioen erreforma urtarrilaren 28an onartzea aurreikusi du, eragile politiko eta sozialekin akordioa lortu ala

ez. Erreforma horrek etorkizuneko pentsiodunek gehiago lan egitea eta gutxiago kobratzea ekarriko du. Krisialdia hasi zenetik Euskal Herrian deitzen den hirugarren greba orokorra da eta, sindikatuen arabera, hau ere beha-

ARGAZKI PRESS / LUIS JAUREGALITZO

ARGAZKI PRESS / JAGOBA MANTEROLA

ARGAZKI PRESS / MARISOL RAMIREZ

Eszer-eskuin: CCOO eta UGT sindikatuek Bilbon egindako manifestazioan Zapatero parodiatzen. Euskal gehiengo sindikalaren manifestazioa Iruñean. Sindikatuen ordezkariak urtarilaren 27ko greba erregiratzeke unean.

errezkoa da azken hamarkadatan euskal langileek defendatu dituzten eskubideei eusteko: “Pentsioen historiako erreformarik gogorrena izango da, ez daukagu beste aukerarik” esan zuen Adolfo Muñoz ELAko idazkari nagusiak greba aurkezteko unean. Bestalde, Espainiako Gobernuak eta CCOO eta UGT sindikatuek erreforma negoziatzen darraite, eta artikulua hau idazterako unean, badirudi Espainiako Estatuan greba orokorra deitzeko mehatxua desegiten ari dela.

Erreforma horrek ez die Euskal Herriko 700.000 pentsiodunei eragiten, ondoren datozen belaunaldi gazteei baizik, hau da, langabezian dauden edo enplegu ezegonkorra dituzten gazteei. Zalantzarik ez dago Euskal Herriak pentsio sistema propioa izatea guztiontzat askoz hobea litzatekeela, baina hori beste eztabaida bat da.

Kotizazioaren zenbaketa 15 urtetik 20 urtera zabaltzen bada, etorkizuneko jubilatuen pentsioak, batzaz beste %6 murriztuko dira

Kaudimena bermatzeko neurriak

Gobernua, alderdi politikoak eta gizarte eragileak bat datoz pentsioen erreforma ezinbestekoa dela, pentsioak beste 25 urtetan bermatu ahal izateko, aldaketa demografikoak, jaiotza tasa murrizteak eta bizi itxaropena luzatzeak, horretara behartzen baitu. Hala ere, pentsio sistema ziurtatzeko hartu behar diren neurrietan ez datoz bat.

Espainiako Gobernuak sistemaren kaudimena erretiro adina pixka-

naka 65 urtetatik 67ra luzatuta bermatu nahi du eta, hala, 2027an erretiroa 67 urteko adinarekin hartzea derrigorrezkoa izango litzateke. Gainera, kotizazioaren zenbaketa aldia zabaltu nahi du. Kasu horretan gaur egungo 15 urteak 25 izatea da asmoa. Zantzu guztien arabera, oraingoan 15 urtetik 20 urterako jautzia egingo da eta horrek etorkizuneko erretirodunen pentsioak batez beste %6 murriztea ekar lezake. Beste herrialde batzuetan zenbaketa aldiari buruzko antzeko neurriak hartu dituzte dagoeneko. Frantziako Estatuan 10 urtetik 25era igaro dira, Austriar, aldir, 15etik 40ra eta herrialde askotan (Finlandian, Polonian, Portugalen eta Suedian) lan bizi osora zabaltu dute.

Sindikatuek erretiro adina atzeratzea arbuatzen dute, baina zenbaketa aldia zabaltzea onartzen

700.000 pentsiodun Euskal Herrian

Euskal Herrian, 2010. urtearen amaieran, pentsiodunen kopurua 680.000 ingurukoa zen. Horietatik 617.608 Hego Euskal Herriari dagozkio eta gainerakoak Ipar Euskal Herriari. Lurralde lurralde, Araban 64.316 pentsiodun daude, Bizkaian 264.570, Gipuzkoan 168.258 eta Nafarroan 120.038. Ipar Euskal Herriari dagokionez, 2009an Ipar-Hegoa fundazioak egindako ikerketa baten arabera 58.947 pentsiodun zeuden. 2010. urtearen amaieran, Espainiako Estatuan orotara 8.739.732 kontribuzio pentsio ordaintzen ziren.

Iragan abenduan EAeko batez besteko pentsioa hileko 972 eurokoa zen. Espainiako Estatuko batez besteko altuena da, Asturiasko eta Madrilgo pentsioen gainetik. Nafarroan batez besteko pentsioa 886,26 eurokoa da eta Espainiako Estatuko sailkapenean laugarren postuan dago. Sailkapen horretan Galizia da azkena, 657,24 euroko batez besteko pentsioekin. Ipar Euskal Herriko batez besteko pentsioa 800 euro ingurukoa da.

SOLOZABAL

*Esakura ezazu teorikoa 5 egunetan
edozein gidabaimenerako*

- IKASTARO INTENTSIBOAK
- CAP IKASTAROAK
- ADR IKASTAROAK
- GARRAIOLARIEN LANBIDE-TREBAKUNTZAKO IKASTAROAK

☎ 943 217 390

www.solozabalautoeskolak.es

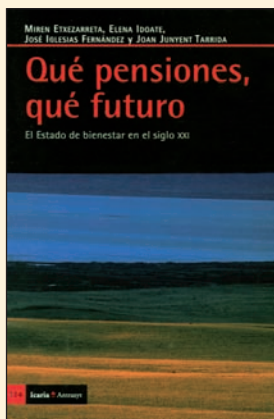
Zer pentsio, zer etorkizun

Pentsioen sistemak erreformatu eta pribatizatzeako asmoak ez dira atzo goizekoak. Sarkozy eta Zapaterok aspaldi idatzitako gidoi bati segitu diote, eta finantza krisiak sortutako egoerarekin ezin egoikiago bete dute euren papera. Ekonomia kritikorako Taifa mintegi katalanak *Qué pensiones, qué futuro* (Icaría, 2010) liburuan errebaso itzela ematen dio pentsioen auziari eta agerian uzten ditu atzean dauden interesak.

Liburuan, Miren Etxezarreta ekonomia katedradunak dio, Alemanian sortu zirela zahartzaroko pentsio publikoak XIX. mendean; gero, Bigarren Mundu Gerraren ostean loraldia bizi izan zuen pentsio sistema publikoak herrialde industrializatu ia guztietan, AEBetan izan ezik, jakina. Baina 1970eko hamarkadan, AEBetako

ereduari jarraitu nahi izango diote Argentina eta Txileko diktadurek, eta pentsio pribatuak bultzatuko dituzte. Hor hasten da, askoren aburuz, pentsio publikoaren gainbehera, Reagan eta Thatcherren garairik gogorrenean hain zuzen. 1994an Mundu Bankuak *Adverting the Old Age Crisis* (Zahartzearen krisia saihestuz) txostena kaleratu zuen, eta teoria demografikoari bidea ireki zion. Geroztik, pentsio publikoak "krisian" daudela esateko arrazoi nagusia populazioa zahartzea izan da.

Eta zein da Mundu Bankuak eta enparauek eskaintzen duten soluzioa? Pentsio pribatuak sustatzea, boluntarioki batzuetan, eta derrigorrez bestetzueta: "Bistan denez, aurrezteko era pribatuak beti existitu

Qué pensiones, qué futuro.
Askoren artean. Icaría,
2010, 167 orr.

dira –dio Etxezarretak–. Zergatik orduan, hain argudio elaboratuak pentsio plan pribatuak hazteko? Gakoa *derrigortasunean* dago. Epe luzeko funts bihurtzean oso interresgarriak dira finantza negozioentzat. Langileak produktu hauek 'erostera' derrigorturik daude". Espainian 1989koa da pentsio pribatuak baimentzen dituen legea. 1995ean lehenengo Toledoko Ituna egin zen alderdi politikoen artean, eta itun horretan pentsioen espiritu solidarioa murriztu zen, aportazioaren arabera kategoriak sortuz. 2001eko bigarren Toledoko Itunean ere torlojuia estutuko da "malgutasunaren" izenean. Estrategia simplea da: pentsio publikoa hustu eta zailtzen den bitartean, pentsio plan pribatuak sustatzen dira –hobarien bidez, esaterako–. Espainian, funts pribatu horiek

kasik ez ziren existitzen 90eko hamarkada hasieran, baina 2007an 80.000 milioi euro gestionatzen zituzten, Gizarte Segurantzak Erreserbako Funtsean duen kopuruaren ia bikoitza.

2008ko finantza krisiak gogor kolpatu zituen pentsio funts pribatuak, eta orain bere produktua "erosiko" dion bezero egarriz dira, eta hain zuzen, Espainiako Gobernuak pentsioen erreforma bultzatzen ari da, etorkizuneko pentsionistok has gaitezen kontatzen bat, bi, hiru... 41 arte, eta kakalarriak sarturik La Caixa edo BBVAko bulegora joan gaitezen.

Urko Apaolaza

dute, beti ere kotizazio urte onenak aukeratu ahalko balira, hori pentsiodunen mesedetan izango litzatekeelako. Nolanahi ere, sindikatuek puntu hauen alde egiten dute: kotizazio oinarriak handitzea, soldatak hobetzea ekarriko lukeena; sistemaren barruan nekazaritza aseguruak dutenak eta etxeko langileak integratzea; estatuak zenbait kontu sail beregain hartzea, hala nola minimoen osagarria; eta, jakina, lan merkatua hobetzea langile gehiagok ordain dezan.

Gazte eta emakume izatearen zailtasunak

Zalantzarik gabe, pentsio sistema erreformatuak lan merkatuan sartzeko zailtasun gehien dutenei kalte egingo die, hau da, egungo gazteei eta emakumei. Lan ezezkortasuna nagusi den merkatuan kotiza-

zio urteak zabaltzeak esan nahi du gazte gehienek pentsio duina lortzea ezinezkoa izango dutela. Eta berdin gertatuko zaie egungo merkatuan sartzeko eta bertan eusteko zailtasun handiak dituzten emakumei. Hala, 35 urtetan kotizatzeke lan merkatuan 30 urte bete baino lehen sartu behar da eta handik aurrera etengabe lanean aritu. Baina gazteen erdiak langabezia daude

Gure politikariek %80ko pentsioa lor dezakete 7 urteko jarduera parlamentarioaren ondoren, eta %100ekoa 12 urte kotizatu eta 60 urte beteta izanez gero

eta ez dute lanpostu finko bat lortzeko aukerarik. Eta dagoeneko lana daukatenen %23k kontratu ezezkorrak eta jarraipenik gabekoak dituzte.

Politikari izatearen abantailak

Gehiengo sozialaren pentsioak murriztu arren, murrizketa horiek inposatzen dituzten politikariek uko egiten diote beren pentsio abantailatsuak ukitzeari. Iragan azaroan Espainiako parlamentuan eta senatuan saiakera bat egin zen, baina ez zen onartu. 2006an onartutako pentsio sistemari esker, gure politikariek %80ko pentsioa lor dezakete 7 urteko jarduera parlamentarioaren ondoren eta %100ekoa 12 urte kotizatu eta 60 urteak beteta izanez gero. Gasteizko eta Iruñeko legebiltzarretan ere egoera antzekoa da. ■